

L'Avaluació de la Recerca en Humanitats i Ciències Socials

Aportacions al debat des de la Facultat de Pedagogia de la Universitat de Barcelona¹

Per començar, volem subratllar la necessitat i la pertinència de plantejar el debat que es proposa des de l'AQU. En aquests moments més que mai cal fer una reflexió sobre el que implica avaluar la recerca en les nostres àrees de coneixement. Els motius són ja molt coneguts i el principal és que el fet d'avaluar la nostra recerca reproduint els criteris de les ciències experimentals ha produït un efecte pervers entre el col·lectiu de professorat i personal investigador: no tan sols no s'ha incrementat la difusió de la producció científica en les revistes indexades, sinó que el sobre esforç ha generat desil·lusió i ha fet que s'hagi perdut interès en publicar en les revistes "tradicionals" de les nostres àrees. La conseqüència és clara i força desencoratjadora: malgrat que els input de recerca han augmentat en conjunt a la nostra facultat, els output han disminuït en els darrers anys².

Davant de l'aplicació indiscriminada de criteris homogeneïtzadors per avaluar la recerca, considerem que cal subratllar la diversitat de la recerca en les nostres àrees. I per poder avaluar aquesta diversitat és del tot necessari objectivar els criteris avaluadors que s'usen i aplicar-los de manera transparent.

Per tal de superar la situació en què ens trobem, considerem que cal repensar la difusió de la recerca –i, per tant, l'avaluació de la mateixa– en diverses línies fonamentals.

En primer lloc, i entenent que cal seguir treballant per a tenir publicacions en les revistes indexades, cal aconseguir que les autories compartides en la redacció d'articles no siguin menystingudes. És un contrasentit que hi hagi una política de suport a la constitució i consolidació de grups de recerca, però que els mateixos investigadors hagin de dividir-se les publicacions a que dona fruit un projecte de recerca per tal de no ser penalitzats en la difusió de la mateixa. En aquest mateix sentit, demanem a l'administració que hi hagi una política clara de suport a la difusió de la recerca en llengua catalana –a més, de la llengua anglesa i la llengua castellana–.

En segon lloc, considerem que cal identificar i evidenciar ben clarament totes les accions de transferència del coneixement a la nostra àrea. El sistema actual fa difícil reconèixer en la justa mesura un tipus de treball proper a la recerca acció que es relaciona amb projectes d'intervenció i innovació. Es tracta d'activitats que haurien de ser valorades per elles mateixes, amb independència que a vegades puguin acabar en

---

¹ Aquest escrit ha estat elaborat per un conjunt de PDI de la Facultat de Pedagogia i ha estat sotmès a un procés de revisió obert a tot el col·lectiu de professorat. Tot i això, no pot ni pretén representar tota la Facultat.

² Es possible que aquesta no sigui la única causa de la disminució dels output de recerca. Es pot deure també a altres factors com ara l'alta implicació del professorat en processos i projectes de millora i innovació docent, la sobrecàrrega laboral del PDI,...i d'altres.

publicacions o estar insertes en projectes de recerca competitiu. Aquestes intervencions solen tenir un notable poder transformador de la realitat que no podem deixar en un segon lloc. Són projectes de recerca que poden concretar-se en convenis o encàrrecs que l'Administració o la societat civil dirigeix als investigadors i les investigadores. Òbviament caldria regular amb precisió quin tipus d'acció mereix una alta consideració epistemològica i social i, per tant, reconeixement de mèrits. A més, es fa necessari analitzar la singularitat dels “productes” que s'obtenen en aquests processos de transferència. Ens referim als dissenys de materials, les accions formatives, els assessoraments, les intervencions socials i educatives, entre d'altres. Caldria fer aparèixer a les nostres àrees un concepte equivalent al de patent, cosa que permetria subratllar la importància i la singularitat de les accions portades a terme. Tampoc no podem oblidar que moltes d'aquestes accions de transferència de coneixement s'han de valorar més per l'arrelament al territori que no pas per la internacionalitat de l'espai on es comuniquen.

En tercer lloc, és clar que la difusió de la producció intel·lectual en els nostres àmbits de coneixement es realitza de manera fonamental a través de llibres o capítols de llibre. A diferència d'altres àrees, aquests llibres no deriven de publicacions anteriors realitzades en revistes, sinó que sovint són obres originals que s'escriuen en aquest format. A més, l'impacte dels llibres en els àmbits professionals de referència sol ser superior al de les revistes. Per tant, i sense menystenir el valor dels articles de revista, cal valorar de la mateixa manera o encara més els llibres. No és acceptable que la publicació de llibres, compilacions o capítols de llibre estigui tan poc valorada. És clar que això obligaria a fer un rànquing d'editorials i a precisar el valor de cada mena de publicació.

Per acabar, considerem que tot plegat ens porta a proposar la necessitat de la creació de diferents grups de treball al voltant de:

1. Reconèixer els valors de les autories compartides en la redacció d'articles
2. Reconèixer el valor de la difusió de la recerca en llengua catalana –a més, de la llengua anglesa i la llengua castellana–.
3. Identificar les diferents accions de difusió de la recerca a les nostres àrees i objectivar els criteris que permetin reconèixer els mèrits de les mateixes.
4. Identificar un rànquing d'editorials i el valor de cada mena de publicació.

Només així podrem avançar en la producció científica en el camp de l'Educació i el Treball Social. És molt el que hi ha en joc i cal reivindicar la necessitat de buscar les millors solucions a una crisi de reconeixement a la nostra feina investigadora.